

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Slachtoffers van de bewijslast

van Eemeren, F.H.; Grootendorst, R.

Publication date 1997

Published in Filosofie Magazine

Link to publication

Citation for published version (APA): van Eemeren, F. H., & Grootendorst, R. (1997). Slachtoffers van de bewijslast. *Filosofie Magazine*, *6*(4), 31.

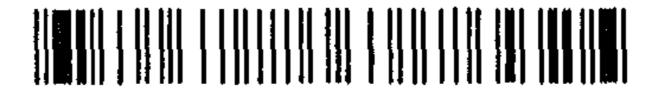
General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: https://uba.uva.nl/en/contact, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (https://dare.uva.nl)

A078547024 NCC/IBL AANVRAAGBON

KOPIE PERIODIEK EGB

(13)09-05-2005

Datum indienen : 07-05-2005 12:42 Datum plaatsen : 07-05-2005 12:42 Aanvrager : 0004/9998 Aanvraagident : Aanvragerident : 0004/9999 Eindgebruiker : 041631433

Telefoonnummer : 050-3635057 Cooperatiecode : R

Leverwijze	:	Elektronisch
Fax	:	
Ftp	:	
E-Mail	:	m.s.van.delden@rug.nl

Clearing House 5493-1

Ariel

Plaatscode : 092684955 ; CBa 1962 ; ; 1992 V1 - 1999 V8

- Origineel gestuurd (1)Copie gestuurd (2)Overige (3)Nog niet aanwezig (4)
- Niet aanwezig (5)
- Niet beschikbaar (6)
- Uitgeleend (7) []
- Wordt niet uitgeleend (8) []
- Bibliografisch onjuist (9) []
- (0) [] Bij de binder

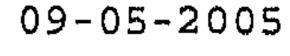
A078547024 NCC/IBL AANVRAAGBON

Verzamelnota volgt. KOPIE PERIODIEK EGB

Datum indienen : 07-05-2005 12:42

UB Groningen 9620-1 TTTA KAUT

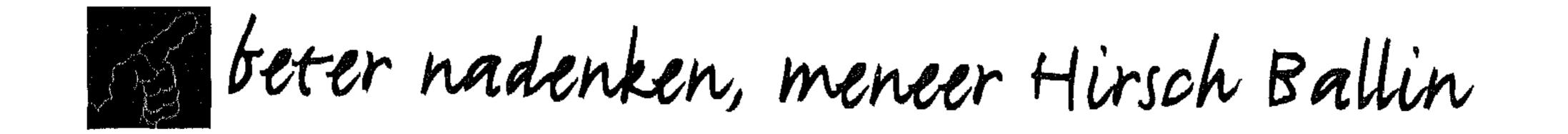
Groningen

Aantal

Plaatscode	:	092684955	;	CBa	1962	2 ;	;	1992	v1	U id	199	9 V	8	
Pag-ISSN/ISBN	;				C	92	8-1	789						
Serie/Sectie	:													
Uitgave	:	Utrecht			5	3ti	cht	ing F	'ilo	sof	ie			
Jaar/Editie	:	1992						ummer		:				
Corporatie			F	iloso	ofie,	U	tre	chtab	ase	:				
Deel/Supplem.	:													
Auteur	:													
	;													
Titel	:	Filosofie	m	agazi	ne									
PPN Titel		092684955												
Eindgebruiker	:	041631433								ta	v			
Aanvragerident		•												
Aanvraagident										97	00.	AN	Gro	oni
Aanvrager		0004/9998											aat	
Datum plaatsen			5	12:42						Uv	AK	eur		

: 1997-00-00 Jaar Volume : 6 Aflevering : 4 Eindgebruiker Aanvraagident. : 041631433 : : F.H. van Eemeren, R. Grootendorst: UVA KEUR (UB GRONINGEN) Auteur : Slachtoffers van de bewijslast. Artikel Bladzijden : 31 Bron Opmerking : ARNO-ID 31105

Slachtoffers van de bewijslast

Wie een standpunt naar voren brengt, is verplicht dit desgevraagd te verdedigen. Vreemd toch dat Ernst Hirsch Ballin, voormalig minister van Justitie, dat soms zomaar vergeet.

omgesprongen, met name als een onafhankelijk bewijs moeilijk te verkrijgen is. Neem bijvoorbeeld de geruchtmakende zaak tegen de van seksuele intimidatie beschuldigde Amerikaanse rechter Clarence Thomas van enkele jaren geleden. De schrijver Marcel Möring vroeg zich in een dagblad af hoe we ooit met zekerheid konden weten of Thomas inderdaad schuldig was. Een 'vrouwelijke kennis' van Möring vond dat het vermeende slachtoffer, Anita Hill, op haar woord geloofd moest worden. Möring nam hier geen genoegen mee, want: 'Waarom zou mevrouw Hill niet liegen?' Daar had zijn kennis een eenvoudig antwoord op: 'Iemand die het slachtoffer is van dat soort dingen, liegt niet.' Een verbazingwekkender voorbeeld is afkomstig van Ernst Hirsch Ballin, onze voormalige minister van Justitie. Die zei naar aanleiding van de zaak Jolanda B. uit Epe:

DOOR FRANS VAN EEMEREN EN ROB GROOTENDORST

Een gulden regel voor een redelijke discussie is 'Wie beweert moet bewijzen'. Met andere woorden: wie een standpunt naar voren brengt, is verplicht dit desgevraagd te verdedigen. Als iemand in een discussie onder zijn verdedigingsplicht probeert uit te komen door de 'bewijslast' te ontduiken, wordt deze regel met voeten getreden:

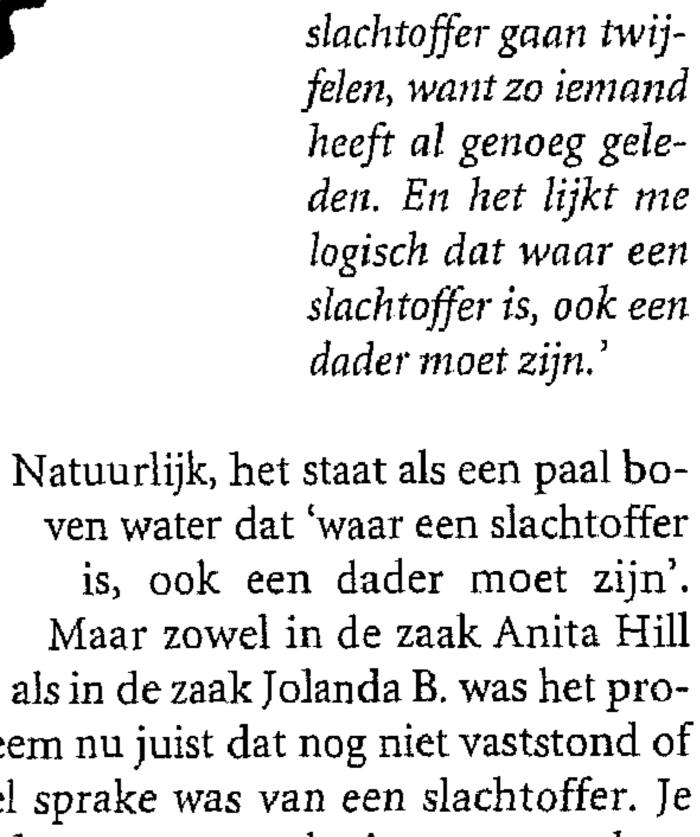
> A: 'God bestaat.' B: 'Hoe weet je dat?' A: 'Dat staat in de bijbel.' B: 'Hoe weet ik of wat er in de bijbel staat waar is?' A: 'Omdat de bijbel het woord van God is.'

De term *bewijslast*, die vaak verkeerd wordt gebruikt, komt uit de rechtspraak en verwijst naar de verplichting om aan te tonen dat iets het geval is of dat iemand een bepaald recht toekomt. De partij die deze verplichting heeft, heeft de bewijslast. De regels voor de verdeling van de bewijslast zijn niet voor alle procesvormen hetzelfde. In een strafproces bijvoorbeeld wordt uitgegaan van het 'presumptiebeginsel': zolang schuld niet is bewezen, is de verdachte onschuldig. De bewijslast rust dan op de officier van justitie en de verdachte hoeft niet zelf te bewijzen dat hij onschuldig is.

'Bij incestzaken zie je wel vaker dat het slachtoffer zegt dat het zwart is en dat de dader volhoudt dat het wit is. Maar je kan moeilijk aan de woorden van een slachtoffer gaan twij-

Ook buiten de rechtszaal kan

ven water dat 'waar een slachtoffer is, ook een dader moet zijn'. Maar zowel in de zaak Anita Hill als in de zaak Jolanda B. was het probleem nu juist dat nog niet vaststond of er wel sprake was van een slachtoffer. Je kunt daar geen voorschotje op nemen door iemand alvast maar als 'slachtoffer' te bestempelen. Wie dat doet, maakt zich schuldig aan een vorm van cirkelredeneren die bekend staat als petitio principii of 'begging the question': er wordt in feite om een bevestiging gevraagd van datgene (het 'principe') dat nu juist ter discussie staat. Aristoteles wist al dat dit een drogreden is. Laten we hopen dat Hirsch Ballin er ook achter komt.

31

het geen kwaad zich aan het presumptiebeginsel te houden, maar in de praktijk wordt er vaak nogal lichtvaardig mee

MEI 1997 JAARGANG 6 NUMMER 4